

Előfizetési árak:
 Évesre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hónapra . . . 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. ítélőtábla épületével szemben.
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSÉTT, Mária-utca 1-30 szám
I. EMELLET
 hová a lap szerkesztői részét illető minden közlemény intézendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adandók
 —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek 13

Emlékirat a gázyár megváltásáról.

Pécs, 1895. július 31.

Herbert János városi tanácsos, ki a közvilágítás ügyével már évek óta behatóan foglalkozik, terjedelmes emlékiratot szerkesztett, melyben a gázmű megváltásának kérdését minden oldalról érdekesen világítja meg, s minthogy ebben az ügyben a holnapi közgyűlés lesz hivatalosan dönteni, érdekesnek tartjuk ezt az emlékiratot egész terjedelmében közölni, hogy városatyáink az ügy állásáról ez uton is eleve tájékozódhassák magukat.

Az emlékirat a következő:

Nem osztom azt az álláspontot, mintha a megváltás körül a légszeszgyár társulatot mulasztás terhelné, mert a 34. §. 4. bekezdése értelmében a város közönsége jogosítva van a becsár megállapíthatása céljából a légszeszgyár üzleti könyveit ellenőrizni, a vállalat pedig köteles ezen könyveket rendelkezésre bocsátani; és az adás vétel természetéből folyólag a város közönsége kívánatára a légszeszgyár az általa követelt vételért megmondani köteles: de mivel a légszeszgyár ellenőrzési jogunkban soha sem korlátozt és a vételért eddig tőle nem kérdeztük, mulasztást nem is követhetett el.

Ami pedig a könyvkivonatokkal való érvelést illeti, megjegyzésem az, hogy:

a) ily könyvkivonat beküldésére a légszeszgyár a szerződés szerint nem is köteles, tehát azoknak még késedelmes beküldése sem állapítaná meg a mulasztás tényálladékát;

b) az 1894/5. üzleti évről szóló kivonatot sem elkésve adta be a légszeszgyár, hanem 1/2 évvel előbb, mintsem az más években szokásban volt és 16 nappal a megváltási nap előtt;

c) midőn az 1894 év II. feléről a kivonatot június hóban kívántuk, lehetetlenséget követeltünk, mert a 10 év óta beküldött könyvkivonatokról tudtuk, vagy legalább tudhattuk, hogy a légszeszgyár üzletét mindenkor június 30-án zárja le és így július előtt a kívánt könyvkivonatokat be nem küldheti.

Téves továbbá azon nézet is, mintha a város közönsége, miután a szerződést előzetesen felmondotta, jogosítva volna a légszesztelepet annak megnyitása napjától számított 25 év után, vagyis 1895. évi augusztus 3-ika után is megváltani és átvenni.

Ezen felfogást megcáfolja a szerződés 34. §-ának világos rendelkezése.

Ugyanis a hivatkozott §. 1. bekezdése szerint a szerződés határozmányai a légszesztelep megnyitása napjától számított 25 évig vagyis 1870. augusztus 3-tól 1895. augusztus 2-ig érvényesek, a 2. bekezdés szerint pedig ezen 25 év után a város a telepet megválthatja és átveheti, ellenesetben az 5. bekezdés értelmében kezdetét veszi a szerződés II. 25 éves ciklusa és a 6. bekezdés értelmében mindkét ciklus tartama 50 év: tehát a II. ciklus csakis azon időpont után veszi kezdetét, miután a légszesztelepet a város meg nem váltotta és át nem vette és mindkét ciklus tartama 50 év és a szerződés külön megváltási szakot nem ismer, ami kizárja azt, hogy a megváltási tárgyalások augusztus 3-ka után is folytathatók lennének és a város közönsége jogosítva volna ezen időpont után is a légszeszgyárt átvenni, mivel ellenesetben vagy a II. ciklus volna 25 évnél rövidebb és pedig annyival, a mennyi ideig a város megváltási jogát érvényesíti, vagy pedig ugyanannyi idővel lenne mindkét ciklus 50 évnél hosszabb.

Végül nem tehetem magaméva azon jogi felfogást sem, hogy a városi közönsége nem kötelezhető a légszeszgyár megváltására, hanem a tárgyalás bármely stadiumában, sőt a választott bírósági ítélet után is jogosítva lenne a vételtől elállani.

Az én meggyőződésem szerint a vételárnak bírói létbe helyezése oly komoly és döntő lépés, hogy annak megtörténte után a város közönsége a vételtől önként és egyoldalul vissza nem léphet.

De feltéve mégis, hogy ezen jogi véleményem nem állana is, az azonban tagadhatatlan, hogy a tárgyalások folyamán a város közönsége nagyon könnyen oly helyzetbe juthat, hogy a légszeszgyárt tényleg megváltani és átvenni kötelezve lesz.

Ugyanis a szerződés 30. §-a értelmében minden vitás kérdésben választott bíróság dönt.

Ha már most a majdan megalakítandó választott bíróság akár önelhatározásából, akár pedig a trieszti ált. osztrák légszesztársulat kérelmére kimondja, hogy a város közönsége a légszesztelepet köteles megváltani, úgy a vétel elől ki nem térhetünk, mert az ítéletek rendelkezési részei mindkét felet kötelezik és a választott bíróságok ítéleteit a rendes bíróságok egyszerűen végrehajjták.

Minthogy pedig nyílt titok, hogy a trieszti ált. osztrák légszesztársulat vételár fejében kerek 273.200 frt követel, a város hatósága pedig a vételért 215.000 legfeljebb 225.000 frtban számítja, tehát a vételár között óriási 48.000 frt-ig terjedhető differencia van, a mely kérdésben előre láthatólag szintén a választott bíróság dönt, kérdés már most az, vajjon hajlandó-e a város közönsége a légszeszgyárt minden áron megvenni és elő van-e készülve arra, hogy annak üzemét augusztus hó 3-án átvegye? Ha nem, úgy a vételárnak bírói létbe helyezése, még ha ez által megváltási jogunkat továbbra is biztosítjuk, kétszeresen is meggondolandó, mert ez által oly léptőre lépünk, a melyről visszatérésnek helye nincs, hanem okvetlen a légszeszgyár megvételére vezet.

Nézzük már most azt, mint tegyük a légszeszgyárral, ha azt meg kell vennünk.

Szerény nézetem szerint a város közönsége a légszeszgyárt vagy:

- ismét eladja vagy,
- megtartja és haszonbérbe adás avagy házi kezelés mellett értékesíti, jövedelmezteti.

Vizsgáljuk ezen eshetőségeket egyenkint.

I. Az ismét eladás.

Ha megváltjuk a légszeszgyárt, minő áron és kinek adjuk el?

Az első kérdésre a válasz, hogy haszonnal; a második kérdésre pedig megkapjuk a választ, ha a villamosteleg engedélyezése alkalmával a t. közgyűlés által elfoglalt állápontra visszaemlékezünk.

Három év előtt a kizárólagos villamos concessióért és evvel a központi electromos telep kiépítésének engedélyezéseért folyomadtak:

a trieszti ált. légszesztársulat, Jusztus Mihály és Ganz és társa.

A trieszti ált. légszesztársulat legelőnyösebb ajánlatot tette, kevésbé volt előnyös Jusztus Mihályé, ellenben Ganz és társa a legterhesebb volt, amelynyiben 10 évvel hosszabb időre kérte a concessiót, a villam árakkal 10% val drágább volt, és 50 évi központi adókedvezményt kötött ki magának.

Mégis mivel a város hatóságának hivatása első sorban a nagy közönség érdekét szolgálja, a közgyűlés ezen indokokból azt tűzte ki célul, hogy a közönség kapja ezután olcsóbban a világítást és erre legalkalmasabb a verseny, hogy t. i. a légszesz és villamos telepek egymással versenyre utaltassanak; a versenyre és pedig tartós versenyre a legalkalmasabb volt a gazdag és minden tekintetben megbízható Ganz és társa cég: a miért is a kiz. villamos concessió annak is ítéltetett oda.

Hogy pedig a verseny nem üres szólam, elég röviden reá utalunk arra, hogy ennek következtében a város a színház villamos berendezésénél 4600 frtot takarított meg, ugyanott a villamvilágítás évenként 400 frttal olcsóbb, a kórház villamvilágítása pedig évi 1600 frttal olcsóbb, a magánfogyasztóknál a gáz ára azóta köbméterenkint 3 krral szállott le és a trieszti ált. légszesztársulat saját hátrányára a kevesebb légszeszt fogyasztó, de 3 szoros fényt árasztó Auer égőket honosította meg stb.

Ha tehát 3 év előtt a város nem adta oda a villamos concessiót a trieszti ált. légszesztársulatnak, habár 10 évvel rövidebb időre kérte a villamos concessiót, a villam árakkal 10%-kal olcsóbb volt és évenként a városnak 3000 frt, a fogyasztóknak pedig 7500 frt kedvezményt tett, mert versenyt kívánt, nem adta oda a concessiót Jusztus Mihálynak, a ki szintén 10 éves concessiót kért és a villam árakkal 10%-kal olcsóbb volt, mert biztosított versenyt akart: úgy, ha csak következtetelenek nem akarunk lenni, és a nagy közönség érdekeit kockáztatni, esetleg a trieszti ált. légszesztársulat 3 év előtti monopoliuma helyett a jövőben a magyar villamosági részvénytársulat monopoliumát meghonosítani, nem szabad ma a légszeszgyárt oly egyénnek eladni, a kiből nincs meg a kellő garancia arra,

hogy konkurrálni fog és a versenyt ki is birandja az 5 millió frt részvény tőkével bíró hatalmas magyar villamosági részvény társasággal.

Ha ily vevőnk nincs, a légszeszgyárt még nyereség árán sem szabad eladnunk, hanem meg kell tartani!

Aszonban annak, hogy a város a légszeszgyárt megtartsa, általában ellene vagyok, éppen a villamosági részvénytársulat versenye miatt és financiális szempontból.

Ha szándékunk volt a légszeszgyárt megváltani és megtartani oly célból, hogy ez által a városi pénztárnak jövedelmet biztosítsunk, úgy nem kellett volna 3 év előtt villamtelep kiépítésére engedélyt adni, mert ezen telep versenye a légszeszgyárnak nemcsak jövedelmezőségét teszi kérdésessé, hanem annak fennállását is komolyan veszélyezteti.

Avagy nem a leghelytelenebb gazdasági program-e előzetesen verseny-vállalatot engedélyezni és azután a város jövedelmeinek gyarapítása céljából a légszeszgyárt annak legjobb üzleti évei jövedelmei alapján megállapított vételáron megváltani?

Én aggodalommal nézek a villamosteleg versenye elé, egyrészt a villamoság, másrészt pedig a magyar villamosági részvénytársulat üzleti számitása miatt.

Tagadhatatlan ugyanis, hogy a villamoság a legesszményibb világítás, amennyiben veszélytelen, kezelése egyszerű, és levegőt nem emésztvén, sem pedig fojtó gázokat avagy hőt nem fejlesztvén, az egészségre sem ártalmas, tehát a jövő mindenestre az övé.

A közvilágítás terén még alig 2 évtizede használtatik, a miért nem is áll a technikai fejlődés oly magaslatán, mint a csaknem egy évszázados gáz, itt sokkal valószínűbbek és lehetségesek az újítások és tökéletesítések, a melyek ezen világítást olcsóbbá teendik, mint a gáznál. A mely indokok mellett ha még figyelembe vesszük, hogy a trieszti ált. légszesztársulat 1893/4. évi könyvkivonatában közölt adatok számitásba vételével egy km. gáz átlagos ára 1895. augusztus 3-tól fogva 12-31 kr., a melyre az üzleti költség 9-3 kr. és a tisztá haszon csak 3-01 kr.; vagyis a jövedelem 75-5% át felemlésként az üzleti költségek és csak 24-5% a haszon: világos, hogy a villamoság nemcsak hogy komoly és félelmetes versenytársa a légszesznek, hanem utóbbi a versenyt nem is bírja soká, mert ha a légszeszáraknál köbméterenkint még 3-01 krral leszallanak, úgy a légszeszgyár haszon nélkül kénytelen dolgozni.

De félek én még magától a helybeli villamtelep tulajdonosától, a magyar villamosági részvénytársulattól is, mert ennek élén jól számító üzletemberek állanak, a kik tudják, hogy ha a légszeszárakat bár időlegesen is lenyomják, a város kezén levő légszesztelep értéktelenedik, mert ha bérbe volna adva, a bérlő megesszkik, házi kezelés mellett pedig nem fog jövedelmezni, tehát tartani kell attól, hogy a magyar villamosági részvénytársulat lenyomja a légszeszárakat, hogy üzleti számitásainkat meghiusítsa és ekként kényserítse a várost, hogy a légszeszgyárt még veszteségek árán is eladja.

Térjünk át már most azon eshetőségekre, ha a város közönsége a tulajdonát képező légszeszgyárt haszonbérbe adja, avagy házi kezelésbe veszi.

Minthogy a pesti kereskedelmi bank a melynél a vételért előreláthatólag kölcsön fogjuk venni, a kölcsönt 50 éves törlesztéssel adja és ezen kölcsön es időn belül előnyösen nem konvertálható, bizonyos, hogy a kölcsön kamatait biztosítsuk, a légszeszgyárt 50 évre kell haszonbérbe adni, vagy legalább ezen időre haszonbérletet lekötöni; de mivel továbbá, amint fennebb kifejtém, a nagyközönség érdekében a légszeszgyárnak a villamos telep mellett mint versenyvállalatnak kell működnie, bizonyos az is, hogy a légszeszgyárt csak annak szabad haszonbérbe adni, a kiből megvan minden tekintetben az erkölcsi és anyagi biztosíték arra, hogy versenyezni fog és képes is lesz a villamos vállalattal: ellenesetben, ha a haszonbérlet 50 évre biztosítani nem tudjuk, kiteszünk a város közönségét esetleges veszteségeknek, ha pedig ezen időre a versenyt nem tudjuk biztosítani, kockáztatjuk a fogyasztó közönség érdekeit.

Ami pedig a házi kezelést illeti, elég reá utalnom arra, hogy ott van a helypénz és köveztvám,

a melyek szabott áron szedetnek és a hol verseny nincs, a város közönsége még sem érzett hivatást arra, hogy ezeket házilag kezelje. Hát hogy képzelhető az, hogy a mi nyilvános adminisztrációnk mellett versenyezni leszünk képesek a magyar villamos részvénytársasággal, a melynek üzleti könyvei a közönség előtt el vannak tárva, a mely vállalat élén állóknak szabad rendelkezési joguk van?

Vizsgáljuk végül a légszeszgyár megváltását finánciális szempontból.

Hogy mi lesz a légszeszgyár jövedelme a jövőben, azt bajos megmondani, lehet, hogy a város emelkedésével a fogyasztás és ezzel együtt a jövedelem is emelkedni fog; de épen oly valószínű, hogy a hatalmas magyar villamossági részvénytársulat verseny és az elektrotechnika fejlődése következtében a jövedelem apadni fog és így legvalószínűbb, hogy a légszeszgyár a közel jövőben is átlag annyit fog jövedelmezni, mint pl. a legutóbbi 1893/4. normál évben.

Ezen évben volt a légszeszgyár tiszta nyeresége 11523 frt 97 kr., de mivel augusztus hó 3-tól fogva az utcai világítás 12.5%-val olcsóbb lesz, ezen nyereség az 1893. évi fogyasztást véve a számítás alapjául, 1536 frt 86 krral csökkenni fog és csak 9987 frt 11 kr. lesz.

A légszeszgyár váltás összege volt:

a város hatósága számítása szerint 225.000 frt a mihez hozzá számítva az illetéket kerek 230.000 frt, a légszeszgyár számítása szerint 273.200 frt, az átiratási illetékek kerek 280.000 frt.

Hasonlításuk már most össze a tiszta nyeresémet a kétféle vételárral, ugy világos, hogy 230.000 frt vételárnál befektetett tőkénk 4.34%-ot, 280.000 frt vételárnál pedig 3.66%-ot fog jövedelmezni.

Mivel pedig a vételárt minden valószínűség szerint a kereskedelmi banknál felveendő kölcsönrel fogjuk fedezni, szükséges még a légszeszgyár várható jövedelmét a vételár után a kereskedelmi banknál fizetendő kamatlábbal is összehasonlítani.

A kereskedelmi banknál fizetünk a legutóbbi fél millió kölcsön szerint 5.16% kamatot 50 évi törlesztés mellett, míg a légszeszgyár a kisebb vételár mellett 4.34%-ot vagyis 0.82%-kal kevesebbet, a nagyobb vételárnál pedig 3.56% vagyis 1.6%-al kevesebbet fog jövedelmezni, mint a mennyi kamatot fizet majd a város.

Határozott összegben kifejezve lenne az évi deficit 230.000 frt vételárnál 1886 frt, 280.000 frt vételárnál pedig 4480 frt.

Végül érdekes eredményre jutunk, hogy ha a kereskedelmi bank kölcsön törlesztési tervét egybe hasonlítjuk a légszeszgyári szerződés 34. §-ának rendelkezésével.

A hivatkozott szerződés 34. §-a szerint 25 év múlva, vagyis 1920. augusztus 3-án a város a légszeszgyárt ismét megválthatja, de akkor a vételár nem lesz mint ma a legutóbbi 10 év átlagos tiszta jövedelme 5.5%-kal, hanem csak 10%-kal tőkésítve, vagyis a vételár 45%-kal kisebb lesz; míg ellenben a bank kölcsönből 25 év alatt csak 24.27% át törlesztjük a tőkének: tehát a légszeszgyár megváltása esetén 25 év múlva 20.73%-kal több lesz az adósságunk, mintha a légszeszgyári szerződést egyszerűen meghosszabbítjuk.

Ezekből kétségtelen hogy:

a) A trieszti ált. légszeszgyár állítólagos mulasztására, avagy azon jogi felfogásra, hogy a légszeszgyárt 1895. évi augusztus hó 3-ika után is megválthatjuk, alapítani a további tárgyalásokat nem lehet.

b) A vételár bírói letétbe helyezése esetén a légszeszgyárt augusztus hó 3-án át is kellene venni.

c) A fogyasztó nagyközönség érdekében a légszeszgyárt csak oly egyének adhatjuk ismét el, a kiben meg van az anyagi és erkölcsi garancia arra, hogy versenyezni fog és képes is lesz a magyar villamossági részvény társasággal.

d) A légszeszgyárt csak annak adhatjuk haszonbérbe, a ki teljes biztosítékot nyújt arra, hogy a szerződés visszalévő 50 év tartamára a városnak a haszonbért fizetni képes és a magyar villamossági részvény társasággal versenyez.

e) A légszeszgyár házi kezelése lehetetlen, és a városra nézve csak veszteséggel járhat.

f) Ha a megváltás helyett a légszeszgyári szerződést 25 évre meghosszabbítjuk, úgy 20.73% olcsóbban válthatjuk meg.

másra a pályázatot Az állomás javadalmazása állott 315 forint és egy egy szobából álló lakásból. Elmulott a pályázati határidő s nem csoda, hogy ily silány javadalmazású állomásra reflektans nem talákozott. Az iskolaszék abba a furcsa helyzetbe jött, hogy vasárnap délután olyan tanítóválasztási ülésre gyülekezett össze, a mikor nem akadt konkurrens. Ez a tény annyira hatott az iskolaszékre, hogy nyomban elhatározták az állomás javadalmazásának felemelését. Megállapodtak pedig abban, hogy az osztálytanítónak fizetése ezentul lesz: 400 forint, 2 köbméter fa, és egy butorozott szoba. Összehasonlítja az előbbi állapottal, az új javadalmazás fényesnek mondható. A tanító uraknak pedig azt a tanácsot adhatjuk, hogy ne reflektáljanak silány fizetésű állomásokra és így maguk fognak hozzájárulni, hogy a kormány minden szükkeblősége dacára rendezve lesz a fizetésök. Reméljük, hogy a mária-kémendi iskolaszék egy új tanítóválasztási ülésen nem fog zavarba jöni az iránt, kit válaszszon meg osztálytanítónak.

(Gazdasági tudósítás.) A cséplés — mint Mária-Kémendről lapunknak írják — még javában folyik, de azért már tiszta képet nyerhetünk az aratás eredményéről, úgy minőségileg, mint mennyiségileg. A minőség, a buzát kivéve, sok kívánnivalót hagy hátra az árpánál, mely a viharos esőzések következtében megsárgult, kivéve a hegyi árpát, mely ragyogó fehérségű, a rozsnál, mely a virágzásban ért kőd folytán kellőleg ki nem fejlődhetett. A mennyiség azonban kielégítő. Rakásonként — hogy kisgazdáink számításai módját használjuk — az árpa fizetett egy mérő, a buza három nyolcada és egy mérő között. A zab kitünően áll. Már javában aratják. Az eredmény e szerint jó közepes termésűnek mondható. Mit használ azonban mindez, ily silány gabonárák mellett! A kapasnövények, különösen répa és kukorica megsínylik a száraz időjárást. A kukoricát teljesen megakasztja az esőhiány fejlődésében.

(Zár alá helyezett község.) A gazdasági világ következtében beállott sanyaru helyzetben középünk állattenyésztéssel iparkodott magán segíteni. Kétszeres csapás tehát a helylyel-közel jelemező állattérsz. mely utóbbi időben mind gyakrabban látogatja községeinket. Szederkény községben a száj és körömfájás lépett fel, oly erővel, hogy a község bikája és két tehen már el is hullott. Különben lépjenőről is beszélnek. A község, míg a bajnak eleje nem véteik, zár alá helyezettetett.

(Elgazolta a kocsi.) Barcsról írják lapunknak. Kaporosi Ferenc 60 éves nap számos tegnap este a pilicai dűlőben leesett a gabonával megrakott kocsiról; még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a lovak lábai alá került. Ezek megijedtek, és a terhes kocsival együtt megugrottak. A hátulsi kerék felhasította Kaporosinak koponyáját, és melle és jobb karja is megsérült. Miután az első orvosi segélyben részesítették, a sebesültet átszállították Lukau községben, minthogy a szerencsétlenség már horvát részen történt. Sebei nem életveszélyesek.

(Munkásgyűlés.) Most vasárnap, vagyis augusztus hó 4-én a „Darázs-fészek”-ben munkásgyűlést hirdetnek, melynek tárgya az általános szavazati jog gyakorlásának behozatala fölötti vitaközzés lesz.

(Örjögő asszony.) Nagy népesödületet idézett elő a Széchenyi-téri bazar udvarában egy szerencsétlen asszony, ki veiótrázó sikoltással örjögve futkosott egyik helyről a másikra. Szlipesovics Mari nap számos asszony éppen az említett udvar szemetét takarította el, mikor az örjögési rohamok erőt vettek rajta. A gyorsan elősiető két rendőr kissé durva inzultusokkal traktálta a nyomorult teremtet, kinek inkább ápolásra lenne szüksége, mint brutális ütlegek! Miután az ilyen rohamok gyakran ismétlődhetnek és a közönség részére kínos látványosságot szereznek, felhívjuk a rendőrség figyelmét, hogy ez állapotában közveszélyessé is válható asszonyt a kellő felügyelet alá helyeztesse.

(Baleset.) Szabó József, a Fürst Lipót szállító cég kocsisa tegnap egy nagy vaskereket akart leemelni a vagonból, de véletlenül elejtette oly szerencsétlenül, hogy lábujjait a nehéz vaskerék teljesen összezúzta. Beszállították a kórházba; a hol ma lába fejét amputálni kellett.

(Térzene.) A 44. gyalogezred zenekara csütörtökön, augusztus 1-én este fél héttől fél nyolcig tartja szokásos ténzenét a felső sétatéren a következő műsor mell-tt: 1. Nyitány Verdi „Nabucco” c. operájából. 2. Csolnakkal, keringő. 3. Ábránd a „Excelsior” balletből. 4. Előjáték és a Siciliana a „Parasztbecsület” c. operából. 5. Magyar népdal egy veleg. 6. „Miért oly gyorsan” galopp.

(Verekedő cirkuszok.) Signore Klebrinszky nemes ambícióval ragasztotta az itt időző cirkusz öles plakátjait s a világ legelégedetebb plakátragasztója volt mindaddig, míg a város utcáin csacsifogatával végig robogó Signore Szamartalianóval nem kellett megosztania a reklám terjesztését.

Két dudás nem fér meg egy csárdában, de két talián sem fér meg a csirizes fazék körül. Az egy hazának két fia a petrezselyem utcán szemelte ki a harc színhelyét, itt arattak nem ugyan harci dicsőséget, de kölcsönösen alapos ütlegeket. Másnap már nem csak az utcasarkot ragasztották tele plakátokkal, de az ábrázatok is a tapasz ipar dicsőségét hirdették. A létramászó és csacsihajtó taliánok nemes versengésének ez lett a vége.

(Pincér-gyűlés.) A helybeli pincér nyugdijalap egyesület ügyében egybehívott pincérgyűlést csütörtökön este tartják meg a Dollinger-féle vendéglő helyiségében.

(Agyonvert anyós.) Szélig Ádám báltasszéki lakos igen rosz viszonyban élt anyósával, Hummel Jánoséval. Ez év április havában Szélig Ádámot meglátogatta nővére, özv. Reisz Jánosné. Alig hogy a vendég megérkezett, az anyós elkezdte a perelést. E fölött annyira dühbe jött Szélig és nővére, hogy addig ütlegették az anyóst, míg az bele halt. A szegzárdi kir. törvényszék Széliget és nővérét a btk. 301. §-ába ütköző s a 307. §-a szerint minősülő halált okozott súlyos testi sértés büntetésében véteknek mondta ki és azért az ítélet fogantatba vétele napjától számítandó 2 évi börtönrre ítélte mindkettőt.

(Az orfeum.) Már hónapok óta tanyázik itt az a német zengeráj, mely minden jobb izlésű ember megbotrákózasára meg tovább itt akar maradni s a német múzsa levegiveteműtöbb ágát kultiválja. Szerencsés helyre találtak itt Pécsen. Hol van az országban még egy magyar város, mely eltűné, hogy a legerkölcstelenebb és durva szécének színterévé avassák a város legelénkebb helyét s állandóan és kizárólag a német nyelvet használják. Tegnap este is 8-10 éves fiú- és leánygyermekek tapsoltak oly aljas élcekeknek, melyek még az éltesebb embereknek is arcába kergetik a vért. Ez az állapot szegényére válik a városnak és ha már nem lehet innen kitiltani a zengerájt, legalább több magyar picére kényeszerithetnék őket és a burkolatlanul elmondott aljasságokat pedig szigorú rendszabályokkal kellene meggátolni. Próbálnák meg más magyar városban a német múzsa salakjának hasonló orgiát ülni, huszonnégy óra alatt uti laput körtének a talpukra. Hogy ilyen viszonyokat minden korlátozás nélkül eiktűnk, ez csak a közerkölcsök folytonos hanyatlásának szomorú bizonyítéka s hogy publikuma akad az ily undorító előadásoknak, az elég sajnós állapot. A rendőrségnek okvetlenül közbe kell lépnie a gyermekek tiltásának el az előadások látogatásától, köteleztesseik az igazgató magyar nyelvű előadásokra is; erkölcsi elveket ily helyen nem hangoztathatunk, de a szemérem minimumát megkövetelhetjük akkor, midőn más városokban szigorú erkölcsrendőri felügyelet alatt állnak a hasonló intézmények. Igaz, hogy a ki nem akar az ott nyújtott élvezetekben részesülni, az otthon maradhat, de egy az idegenek által is frekventált város indolenciájának nem szabad oly meszse kihatnia, hogy a német erkölcsletelenségnek állandó asylymot adjon.

(Árpavásár Nyitrán.) A nyitramegyei gazdasági egyesület által szeptember hó 2-án Nyitrán rendezendő árpavásár szabályzata, valamint a bejelentési iverk most kerültek ki a sajtó alá, melyek a nyitramegyei gazdasági egyesület titkári hivatalához intézett megkeresésre, egy a termelőknek mint a kereskedőknek rögtön megküldetnek. A bejelentési iverk augusztus 18-ig, a bejelentett árpaminták pedig augusztus 27-től 30-ig küldendők bérmentve az „Árpavásár rendező bizottság” címére Nyitrára. Minta gyanánt 10 kg. küldendő két 5-5 kg. t tartalmazó erős vászonzacskóban. A gaddaközönség figyelmébe ajánlatuk az árpának tökéletes megrostálása, mert az ilyen árut a kereskedők, sőr és malatagyárosok sokkal jobban fizetik. A minták az eladásra elkészített garmadából vétessenek, vagyis olyan minta küldessék a vásárra, a milyen az eladandó készlet, nehogy az árpa átadásánál viták merüljenek fel. A nyitrai árpavásárnak semmi kiállítás jellege sincs, ide tehát a sárga, vagy a tarka árpa épen úgy beküldhető, mint a legszebb fehér árpa. Itt minden minőség megtalálja a maga vevőjét, mert ugy a külföldi, mint a hazai nagykereskedők, sőr és malatagyárosok elismeréssel üdvözlik a nyitrai árpavásárt s közülük már eddig is számosan bejelentették a vásáron való megjelenésüket. A múlt évben Galgócson rendezett árpavásáron is tapasztalható volt, hogy az árpavásárnak a felvidéken való rendezése ugy a termelőre, mint a kereskedőre egyaránt előnyös. Az árpavásár szabályzatában gondoskodva van arról, hogy az üzletkötésnél a termelő, mint a kereskedő érdekei megővassanak.

(Mikor „apa” mulat.) Kilenc óra után becsapódik a nagy, vaspántokkal ellátott kapu, s Irénke a papával sétára indul. Végig mennek a király-utcán s azután fel a sétatérre.

Szegény Irénke, mióta meghalt a mamája, egészen megváltozott; talán rá sem lehet ismerni.

A papa roppant rabiatos. Minden mozdulatát megkritizálja a szegény lánynak. Egyszer nem elég

H i r e k .

Pécs, 1895. július hó 31.

(Áthelyezés.) Báró Huszár pénzügyi tanácsos és helyszínelési felügyelő augusztus hó 8-án fogja átvenni a pécsi helyszínelési felügyelőség vezetését.

(Érdekes tanítóválasztás.) Mária-Kéméndi községi iskolájának érdemes iskolaszéke még június hó végén írta ki az osztálytanítóit álló

barátságos arcot csinál, máskor meg az a baj, ha nagyon is mosolyogva fogadja el a fiatal emberek köszönéseit. Elég az hozzá, a papa, meg leánya, minden este sétálni mennek, természetesen csak fél 10 óráig.

— Később már rossz emberek járnak az utcán, kik csunyákat beszélnek, — mondja az erkölcs-nemesítő papa.

— Jól van édes apuskám, de legalább néha nappal is elmennék a sétátérre, pl. akkor, mikor zene van.

— Mit?! . . . ja igen, ha zene van . . . na majd meglátom.

Ezalatt ütötte a vártemplom órája a fél 10 órát, s a szigorú papa hazafelé vette utját.

A Ribaiban zene szólt. Hamisan kacsingatott az öreg er a népes terraszra . . . egy rögtön elhátározás, az életrend megváltoztatása, — de csak Irénre nézve, — karonfogta leányát — s felmentek.

A jó papa Irénkének jegeskávéját, magának pedig egy kis pisztolyt rendelt.

— Nem atkozom ibolya kék szemedet — ezt húzta a Sanyi, s nézte-nézte az Irénke gyönyörű kék szemét, melyek álmatagon kerestek valamit a messze távolban.

A Lajos már a harmadik pisztolyt tette a papa elé, Irénke meg a cigányt hallgatta. Ki is csalta szemével a legszebb nőtákat — ekkor vette észre, hogy valaki, egy csinos fiatal ember nagyon fixirozza a szomszéd asztaltól.

Irénke olyan lett, mint a pünkösdi rózsza, félre kapta fejét s a papára nézett.

A papa már a negyediket itta s iszonyuan itegetett a cigánynak, majd énekelni kezdett: — Nem atkozom . . .

Irénke felállt, a papa még ülni szeretett volna, végre mégis fizetett s indulni akart, de — de a szék magához vonzotta — nem igen tudott felállni.

— Pardon Nagysád — szól egy kellemes férfi hang hátamegett — ha megengedi, segítkezek a papának. Irén egy szót sem szólt — szégyelte magát.

Ugy is lett; a fiatal ember, ki előbb Irénkét fixirozta, haza vezette a papát, igen a papát, ki nem ismerte a „kis szökőit“ hatását, a kék szemű lányka pedig négy lépést elől ment.

Másnap a papa határozottan kimondta, hogy ezentúl majd csak a sétatéri zenére mennek, este sétálni nagyon hüvös van.

— **(Honvéd altábornagy Pécssett.)** S a y altábornagy, honvéd kerületi parancsnok, ma Pécsre érkezett és holnap az itteni III. ik lovasdandár parancsnokságot fogja megvizsgálni.

— **(Új ügyvéd.)** C z é g k a Zdenko dr. ügyvédi oklevelet nyervén, Pécssett telepedett meg s itt nyitott ügyvédi irodát.

— **(Beszüntetett vesztegár.)** A pécsbányatelepi marhák között néhány hónappal ezelőtt beállott száj és körömfájás teljesen megszűnt. Mind-egyik sem Pécsről Bányatelepre sem viszont ökrös szekér avagy más szarvasmarha nem mehetett, tehát a közlekedés is némileg szünetelt, a minek azonban most vége szakadt. A beszüntetett zárlatról a földművelésügyi minisztérium értesítettet.

— **(Expediálják az anyakönyveket.)** A belügyminisztériumból most küldik szét a vaskos anyakönyveket. Mindegyik anyakönyv 600 oldalt tartalmaz, fele a halotti, fele pedig a születési adatok följegyzésére készült. A könyvek fekete csikos zöld csínvat-kötésűek, sarkuk és hátuk pedig szürke bőrpóztó. Mindegyiken egy vignetta van ezzel a fölirással:

anyakönyvi kerület
születési (halotti) anyakönyvének
első példánya
1895. évi október hó 1. napjától
1 ____ évi ____ hó ____ napjáig.

A fölirat a születési anyakönyveknél zöld színű, a halottiaknál pedig fekete keretben van foglalva. Legközelebb már a polgári házassági anyakönyveket is szétküldik.

— **(Kánikula.)** A hőség türelhetlen dimenziókat ölt. 35° Celsiusus arnyékban és tüzes szellő, mely lepörköli arcunkról a bőrt. A fürdők langyos vize csak pillanatnyi ir a melegtől gyötört szervezetre és még az éjszakák is fülledtek, mihez az eget verő poroszlop járul, mely dicssugárral övezi ósvárosunkat s jelöli messze földre, hogy a közegészségügy mily mostoha gyermeke a város atyáinak. A hőség hatása mindenütt meglátszik. Mint megbízhatlan forrásból értesülünk, a szigetvári országuton egy békés természetű drótostót ércbe öntött alakja látható, mely a cintányérok és fedelek megolvadt rétegeiből alakult. A cirkusz ballerinák Éva korszakbéli ruházatot öltenek, nem ugyan a meleg miatt, de most azt is ennek rovására irhatjuk. Tegnap egy ember meztelb és fedetlen fölvel ment végig a király-utcán. Öngyilkos-

sági szándék miatt a városház hűsítő termébe vezeték, hol kisült, miszerint az említett ruhadarabok hiánya okozta a folytonossági hibákat, mi természetes ok lévén, rögtön kidobták. A Kongó szerencsenek állítólag már abban a szerencsében részesülnek, hogy stült madarak repülnek le az égből; ki még nem jutottunk odáig, legfeljebb bugzó mamelukok számíthatnak ily előre nem látható kegyekre. Eső után sővárog minden s a kimerült természet együtt susogja a libegő emberekkel: Esőt adj Uram, esőt!

TÁVIRATOK.

— **A közös számvevőszék elnöke.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A hivatalos lap közli, hogy a közös számvevőszék elnökévé a király Plener volt osztrák pénzügyminisztert nevezte ki.

— **A belga parlamentből.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A brüsszeli képviselő kamrában tegnap Deffuisseaux az ellenzék nevében indítványt nyújtott be a kötelező vallás-tanítás visszavonására, mert ha megszavazzák, úgy kiút a forradalom. (Óriási zaj.) A klerikális-pártiak dühösen tiltakoznak és a kormány nevében Burlet kigunyolja a beszédet. Az indítványt hét szótöbbséggel elvetették.

— **Sztambulow gyilkosai.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Sztambulow gyilkosai közül a vizsgálat vezetőjének állítása szerint kettő már el van fogva, a harmadikat, Halevet nem tudják feltalálni.

— **Orgazda szabad lábán.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Detsinyi Frigyes druguistát, kit a fővárosi rendőrség egy hónappal azelőtt orgazdaságért letartoztatott, ma szabadon bocsátotta.

— **Ujencok bevonulása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az ujencok bevonulása az idén a hadgyakorlatok következtében október elseje helyett hetedikén lesz. A lovasságnál és tüzérségnél még később.

— **Brunkaláné bünpöre.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Vásonkeő-féle hírhedt váltóhamisítási pörben a perujítás ellen beadott felebbezést a kuria visszautasította.

— **Háborus jelek.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A román belügyminiszter rendeletet adott ki az összes kerületi prefektusoknak, meghagyván keményen, hogy a bolgár és orosz agitátorok és emisszionariusok ellen a legerélyesebben járjanak el. A körrendelet következtében a krajovai ügyészség tegnap házkutatást tartott két bolgár kereskedőnél, a kinnél összesen 220 Peabody-féle fegyvert, számos lázító nyomtatványt és proklamációkat, 35 revolvert és töltényeket lefoglalt. A két agitátort azonnal letartoztatták és valószínűleg kiutasítják az országból.

— **Károly román király uralkodónknál.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Károly román király szombaton este 10 órakor Predcealon keresztül külön vonaton egyenesen Ischlbe utazik Ferencz József király látogatására. Diplomáciai körökben beszélnek, hogy a látogatás királyunk egyenes óhajára történik, a ki levélben kérte föl Károly román királyt, hogy nagyon örvendene, ha egy pár napig mint vendégét fogadhatná.

— **Mozgósítás hire.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A zágrábi hadtestparancsnok ez évi szabadság idejét nem vette igénybe, bár ez neki felsőbb helyről engedélyeztetett. Beavatott körökben ebből azt kombinálják, hogy a legközelebbi mozgósításra — a bulgáriai események következtében — éppen a zágrábi hadtest volna kiszemelve.

Nyilvános előadások jegyzéke.

Előadó: Saághy Vince.

Augusztus hó 1.

1. Stanics Ferencné — Siklósi takarékpénztár, Siklósi takarék és hitel egy'let délelőtt 9 óra.

2. Eitner Antal — Haberényi Pál délelőtt 9 és fél óra.

3. Armuth Lajos — Hilbert János délelőtt 9 és háromnegyed óra.

4. Wiener Miksa — Steiner Dávid * délelötti 10 óra.

5. Löbl Mihály és társai — Sav: * Löbl János és társai délelötti 10 óra.

A budapesti áru- és értéktőzsede hivatalos árjegyzése.

— Julius 31-en. —

Buza készáru . . .	6.90	Magy. nyeraménysorsj.	158.—
„ tavaszra . . .	7.03	Tisza-sabályozási kö. ca.	146.25
„ őszre . . .	6.63	Osztr. papírjárdék	100.50
Róza . . .	5.50	„ a. any . . .	123.50
Árpa . . .	6.20	„ korona . . .	101.—
Kukoricza . . .	6.05	1864-iki sorsjegy	195.50
Zab . . .	6.20	Magy. vörös ker. sorsj.	10.50
Káp. repce . . .	8.25	Os. trák . . .	18.20
Magy. aranyjárdék	123.25	Olasz . . .	12.50
„ koronajárdék	99.50	Bazilika-sorsjegy	7.50
Regálé-kötvény	101.—	Jószív-sorsjegy	2.90

VASUTI MENETREND.

PÉCSRE ÉRKEZIK.

Budapestről	1804. sz. szem. von. reggel 5 ó. 15 p.
B.-Bródól	1807. sz. szem. von. reggel 8 ó. 01 p.
Uj-Dombóvárról	1842. sz. vegy. von. reggel 8 ó. 23 p.
Becsből	6302. sz. szem. von. d. e. 9 ó. 39 p.
B.-Bródról	1805. sz. szem. von. d. e. 11 ó. 18 p.
Budapestről	1806. sz. szem. von. d. u. 4 ó. 08 p.
Vinkovczéről	6301. sz. szem. von. d. u. 5 ó. 30 p.
Budapestről	1802. sz. gyors. von. este 7 ó. 44 p.
Becsből	6312. sz. vegy. von. este 8 ó. p.
B.-Bródból	1803. sz. szem. von. éjjel 11 ó. 02 p.

PÉCSRŐL INDUL:

B.-Bród	felé 1304. sz. szem. von. reggel 5 óra 35 p.
Budapest	1-01. sz. gyors. von. reggel 8 ó. 24 p.
Bécs	6311. sz. vegy. von. reggel 8 óra 29 p.
Vinkovcze	6302. sz. szem. von. reggel 9 óra 49 p.
Budapest	1805. sz. szem. von. d. e. 11 óra 34 p.
Uj-Dombóvár	1853. sz. vegy. von. d. u. 2 óra 44 p.
B.-Bród	1806. sz. szem. von. d. u. 4 óra 20 p.
Bécs	6301. sz. szem. von. este 6 óra 32 p.
B.-Bród	1808. sz. szem. von. este 8 óra 18 p.
Budapest	1803. sz. szem. von. éjjel 11 óra 30 p.

F. évi május hó 1-től a B.-Bródból jövő 1807. számú és B.-Bródba menő 1808. számú személy vonatoknak Mohács felé csatlakozásuk van.

Videki hátralékosainkat tisztelettel kérjük sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Laptulajdonos
SZAUTTER GUSZTÁV

Felelős szerkesztő
PLEININGER FERENC

TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

13263. sz.
tlkvi 1895.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvszék mint tlkvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Dr. Áronffy Rókus ügyvéd végre-
hajtatónak, Heidt Miklós hidori lakos végrehajtát
szenvedő ellen 80 frt tőkekövetelés és jár. iránti
végrehajtási ügyében a pécsvárad. kir. jbiróság te-
rületén levő Hidor község határában fekvő, a hidori
26. sz. tjkvben felvett I. 44. hsz. 25. sorsz. kishá-
zas birtokra 168 forint kikiáltási árbau, mégis a †
368. hsz. szám alatti szőlőre 322 forint kikiáltási
árbau az árverést elrendelte, s hogy a fentebb
megjelölt ingatlanok az 1895. évi augusztus
hó 17-én délelötti 10 órakor Hidor köz-
ség biró házában megtartandó nyilvános árve-
résen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni
fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
becsárának 10%-át, vagyis 16 frt 80 krt és 32 frt 20 krt
késpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. é. nov. 1. 3333. sz. a.
kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
dekképes értékpapirban a kiküldött kezéhes letenni,
vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek, a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécssett, 1895. évi június hó 8. napján. A kir.
törvszék mint tlkvi hatóság.

Bogyay Pongrácz
kir. törvényszéki bíró.

A társulat csak rövid ideig fog Pécsen tartózkodni.
A legjobb szabadon idomított és lovagló-paripák.

Olaszországi nagy sport-circus

Igazgató: CORRADINI FERENCZ Turinból.

Pécsen felállítva a buza-téren.

Ma csütörtökön, 1895. augusztus 1-én

család-estély

tartatik, fényes, válogatott és felette mulattató műsorral.
este 8 órai kezdettel.

Különösen figyelemre méltó

ujdonság!

A három csoda nőtestvérek

Mlle Annita, Leontine és Izabella De Dio első föl-
lépte, mint világhírű nyujtótornász művésznők.

Itt negyedszer

a léghajó-ló

e század legnagyobb csodája, a világon egyedüli a
maga nemében.

Saját 15 emberből álló zenekar.

Jegyek előre válthatók a TAUSZ-féle nagy dohány-
tőzsdében. — Bérlet vagy családjegyek (minden
előadáshoz érvényesek) 12 darab zártszék 10 frt.,
1-ső hely 7 frt, 2 ik hely 4 frt, szintén Tausz dohány
nagy tőzsdéjében kapható.

Nagyérdemű közönség! Pécs város és vidéke
n. é. közönségének a művészet iránti pártolását is
merve, minél számosabb látogatásért esedezik
teljes tisztelettel

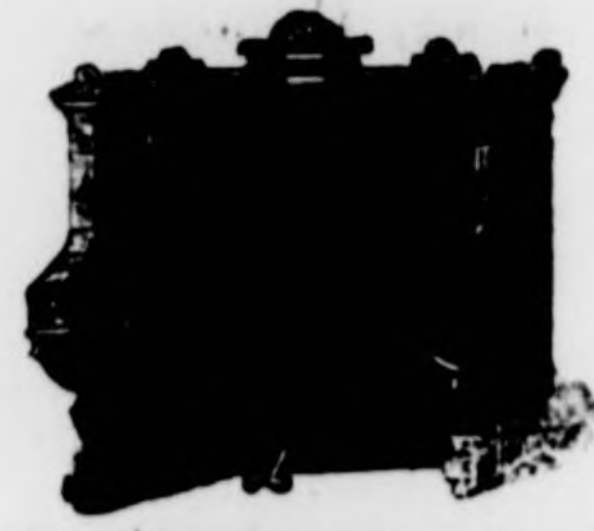
Thaler Ede,
titkár.

Corradini Ferencz,
igazgató.

Hirdetések jutányos áron
vétetnek föl kiadóhiva-
talunkban.

ZONGORA RAKTÁR

és

kölcsönző

INTÉZET

THIERFELDER A. BÉCS

VIII/3. Burggasse 71.

Legnagyobb raktár zongora és harmóniákban.
Eladás készpénzfizetés és részletfizetésre.

Olcsó kölcsön díjak.

Bécs és a vidék részére

Ráth Mór legújabb Törvény-kiadásai

Budapest, Haas-palota

Első rangu szakfőrkak magyarázataival.

- 1894. XXXI. t. cz. A házassági jogról. Imling K. kuriai bíró jegyzetével és a végrehajtási rendeletekkel. Második kiadás. 1.20
- 1894. XXXII. t. cz. A gyermekek vallásáról. 1894. XXXIII. t. cz. Az állami anyakönyvekről. Imling K. kuriai bíró jegyzetével és a végrehajtási rendeletekkel. Második kiadás. 70 kr.
- Végrehajtási rendeletek az 1894. XXXI. t. cz.-hez. A házassági jogról. Külön kiadás. 80 kr.
- Végrehajtási rendeletek az 1894. XXXII. t. cz.-hez az Az állami anyakönyvekről és az 1891. XXXIII. t. cz.-hez. A gyermek vallásáról. Külön kiadás. 30 kr.
- 1895. XXXVII. t. cz. A találmányi szabadalmakról. Imling K. jegyzetével. 40 kr.
- 1895. XXXV. és XXXVI. t. cz. a Törvényes kamatlábról. A korábbi uszora és részletfizetési törvényekkel. 40 kr.
- 1894. Igasságügymin. rendelet a lakáskürtőre néve. 10 kr.
- 1895. Törvények gyűjteménye. 8-adrót vagy zsebk. 1. füzet 40 kr. 2. füzet 80 kr. 3. füzet 50 kr.
- 1894. Törvények gyűjteménye. Számos fontos törvényekkel. 8-adrót vagy zsebk. kiadás. Mindegyik 3 frt 20 kr. Díszköt. 4 frt. Főlvászonk. 3 frt 80 kr.
- 1894. Igasságügyi rendeletek, Curial és K.-táblai döntvények. 2 frt. Kötve 2.40.
- Az 1865-95. összes törvénykezést és közigazgatást felölelő legújabb könyvjegyzékem bérmentve rendelkezésre áll. Ezen kívül szives megrendelések bármilyen irodalmi termékekre, általunk legalább is azon áron eszközöltetnek új példányokban, mint az antiquáriusok által. részletfizetésre is, különösen iskola könyvek ugyanoly előnyösen szállítanak, mint a hogy bármely oldalról ajánlatnak fel. A kaszinók és olvasóegyletek számára össze-állított legújabb, csupán válogatott művekből álló, egy a saját kiadásainkról 50% és 40% árleszállítással kiadott könyvjegyzék ingyen rendelkezésre áll.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására adni, hogy

könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatvány-
raktár és papírkereskedésemmel

Pécsen, Mária- és megye-utca sarkán

(a királyi-táblai épület átellenében) levő saját házamba költöztem át. Tisztelettel

TAIZS JÓZSEF.